

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN TRUMP'TAN ÖNEMLİ SORUMLULUKLARI VAR

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Son dönemde Avrupa Birliği (AB), Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Başkanı Donald Trumpın arka arkaya yaptığı açıklamalara yoğun mesai harcamaktadır. ABD Başkanı Trumpın Kudüs İsrailin başkenti olarak tanınması, daha sonra yaptığı Vergi tarifeleri, Trumpın ABnin gündemini meşgul etmesine neden olmuştur. Bu açıklamaların ardından Kanadada gerçekleşen G-7 zirvesi bu açıklamaların gölgesinde geçmiştir. Hatta zirvenin yüksek tansiyonunu yansıtan önümüzdeki günlerde de sıklıkla karşılaşılabilecek önemli bir fotoğraf karesi bile çıkmıştır. Peki ABnin ABD Başkanı Donald Trumpın açıklamalarından önce ilgilenmesi gereken iç sorunları arka plana mı itildi? Bu soru da en az Trumpın AB gündemini meşgul etmesi kadar önemli bir sorudur.

G-7 Zirvesinden önce Trumpın yaptığı açıklamaları kısaca hatırlayacak olursak, iki önemli husus dikkat çekmektedir. Biri ABnin şiddetle karşı çıktığı Kudüs açıklaması, diğeri ise belirli ürünlerde Gümrük vergisi uygulamalarıdır. Hatırlanacağı üzere ABD Başkanı Trump, 7 Aralık 2017 tarihinde Kudüs İsrailin başkenti olarak tanıdığını ilan etmişti. Bu açıklamanın ardından hiç de sakin olmayan İsrail □ Filistin ilişkileri daha da fazla gerilmiş, Gazzedeki protestolarda sayısı hergün artan Filistinli hayatını kaybetmiştir. İran nükleer anlaşmasını feshetmesi de AB üye devletleri tarafından hakaret olarak algılanmıştır. Şu anda asıl sıkıntı Trumpın ekonomik politikalarıyla AByi köşeye sıkıştırması, NATODA bize yük olmayın kendi askeri harcamalarını yapmaları yönündeki yinelenen mesajı AB için önemli sıkıntılardır. Bu gerginlik G-7 Zirvesinde Trump kapanış bildirgesini imzalamamış olmasıyla en üst noktaya ulaşmış ve aleniyet kazanmıştır.

ABnin problemleri bu konularda da sınırlı kalmamaktadır. ABnin çok daha fazla sıkıntıları vardır. Güçlenen Rusya ve Çin, her ikisi ile olan ilişkiler ve güneyden gelen mülteci akını ABnin dikkate alması gereken dış sorunlarıdır. Trumpın yarattığı olumsuz diplomatik havaya odaklanan ABnin gerçekte çok köklü sorunları vardır. Bunun yanı sıra ABnin politikalarında tutarlılık sorununa da vurgu yapılması gerekmektedir. Birlik içindeki devletlerin eksikleri göz ardı edilirken, konu ABye girmek için elini taşın altına koyan Türkiye ile ilişkiler olduğunda nesnellik gözlemlenmemektedir. Bu konuya daha önce ABnin Türkiye konusunda ucu açık davranması ile ilgili kaleme aldığımız bir çalışmada değinilmiştir.

Kıbrıs sorunu Türkiye □ AB ilişkilerinin en önemli maddelerinden biridir. Geçtiğimiz

günlerde Doğu Akdenizde Türkiyenin doğal kaynak arayışlarını yüksek düzeyli Brüksel zirvesinde sert dille kınayarak yasadışı olduğunu iddia eden ABnin bu tutumu Doğu Akdenizde barışçıl olmaktan uzak bir tutumdur. Bu da Türkiyeye karşı çifte standartlı bir başka tutumdur.

ABnin Gümrük Birliği hususunda ABD cenahındaki mevcut sorunlarının yanı sıra, Türkiye ile yapılan ve uzun zamandır güncellenemeyen Gümrük Birliği anlaşması da ABnin Türkiye konusunda çaba harcaması gereken bir başka husustur.

ABnin bütünlüğünü ve iç tutarlılığını sağlayamaması Brexite neden olmuş, bu durum ABnin kendi içinde ayrışmasına kadar varmıştır. Bu durum da orta doğu Avrupa ya da batı Avrupa gibi söylemlerin kullanılmaya başlanmasına neden olmuştur.

Göçmen meselesi ise başlı başına bir sorundur. Hali hazırda üçüncü nesil Geri Kabul anlaşmaları, özellikle sınırdaş ülkelerden Avrupaya düzensiz göç akınını hedeflemektedir. Bu noktada Türkiye kilit bir rol üstlenmektedir. Türkiye, Doğu Akdenizden gelen yasadışı göç akınının en önemli yollarından biridir. Geri kabul anlaşmasında Türkiye üzerine düşen görevleri yerine getirdiği halde AB yine vadettiklerini gerçekleştirmekten kaçınabilmektedir.

Sığınmacı sorunu en güncel sorun olarak dikkat çekmektedir. Avrupa Ekonomik ve Sosyal Topluluğu (The European Economic and Social Community □ EESC) Türkiyenin sığınmacılar konusunda, Orta Doğu ve Akdenizde önemli ve nihai bir rol oynadığını kabul etmektedir. Bu konuda Türkiyenin büyük bir boşluk doldurduğu da gözardı edilemez bir gerçektir. EESC prensiplerini sıralarken yabancı düşmanlığını güçlü bir şekilde kınadığını ve benzer tutumların AB değerleri ile bağdaşmadığını ifade etmiştir. Ancak bu ifade başka bir sorunun varlığının önemini azaltmamaktadır.

Yabancı düşmanlığı, aşırı-sağ söylemler ve bu söylemlerle güçlenen AB içindeki aşırı sağ partiler her geçen seçimde güçlenerek iktidara gelmeye başlamıştır. Avusturya ve Hollanda bu duruma örneklerden ikisidir. Bu partiler AB içinde Müslümanlara, Yahudilere, Suriyeli sığınmacılara ve Türklere yönelik söylemleri işe düşmanlık içeren söylemleriyle şiddeti körüklemektedir. ABnin bu gelişmeler karşısında yine kendi söylemleri ile tutarlılık sergilemediği ve ivedikle çözmesi gereken bir sorun olarak yaklaşmadığı görülmektedir.

ABnin sistemi yoğun güncel gelişmelerden dolayı tıkanmış gibi görünmektedir. Birliğin ivedilikli gereksinimi kendi sorunlarına öncelik vermesidir. Kendi sorunlarını çözmeden dış sorunları çözmesi mümkün değildir. Hem iç hem de dış sorunları birbiriyle sıkı sıkıya bağlıdır. AVİM, Avrupanın bu sıkıntıları uzun bir süredir değerlendirilmektedir. AVİM'in görüşü yeni bir dünya oluştuğu yönündedir. Bu sadece eskisi gibi ABnin ya da Batının yönlendirdiği bir dünya değil, Rusya, Çin, Pasifik gibi yeni dengelerin ortaya çıktığı bir dünyadır. Dolayısıyla, artık öyle bir oluşumda Türkiye de sadece Batının en doğusu olmaktan çıkmış, Doğunun da en batısı, başka bir deyişle Avrasyanın merkezine gelmiştir. ABnin Türkiye ile ilişkilerini yeniden gözden geçirmesinin bu sıkıntıların ışığında zamanı gelmiştir ve hatta geçmektedir. AB Türkiyenin artık hem doğu ile ilişkilerinde hem Güneyden gelen Mülteci akınında çözümler üretebilecek bir ülke olarak ortaya çıktığını görmek ve değerlendirmek durumundadır.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağın-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağın-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AVRUPA BİRLİĞİ'NİN TRUMP'TAN ÖNEMLİ SORUMLULUKLARI VAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 46. Haziran 13. Erişim Nisan 14, 2026. <https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/AVRUPA-BIRLIGI-NIN-TRUMP-TAN-ONEMLI-SORUMLULUKLARI-VAR>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır